

A be nem jelentett munkavégzés elleni európai Platform

Konferencia az adatbányászatról a hatékonyabb végrehajtás érdekében

Finnország, Helsinki, 2017. június 1.-2.

A konferencia célja az volt, hogy lehetőséget biztosítson a platform tagjainak, hogy fejlesszék ismereteiket és tudatosságukat a be nem jelentett munkavégzés (BNJM) előrejelzésére, megelőzésére és felderítésére irányuló hatékony adatbányászati rendszerek kiépítésének fontosságáról. A munkaértekezlet lehetőséget biztosított a legjobb gyakorlatok kicserélésére, a nemzeti szintű adatbányászat és a határon átvágó szintű adatmegosztás sikeres megközelítéseinek azonosítására, melyeket potenciálisan a más tagállamok is átvehetnek. A munkaértekezlet a hatékony adatbányászati rendszerek kifejlesztése érdekében legyőzendő kihívásokat is feltárta.

Főbb megállapítások:

- Az uniós országok nagy szórás mutatnak az adatbányászattal kapcsolatos **fejlettségi szintjüket** tekintve, néhány ország az adatgyűjtés nagyon korai szakaszában jár még, miközben mások kifinomult módszereket és technológiákat alkalmaznak.
- Különbséget kell tenni az **adatmegosztás** (adatok elérhetővé tétele más felhasználók számára), az **adategyeztetés** (eltérő célokra gyűjtött feljegyzések vagy fájlok nagy mennyiségben történő összehasonlítása) és az **adatbányászat** (mintázatok, összefüggések, kiugrások észlelése vizsgálati célokra) között. Bár a tagállamok többsége az erőfeszítéseit az adategyeztetésre fordítja, kevesebben vállalkoznak adatbányászati tevékenységre.
- Az egyik fő **probléma, amivel sok tagállam találta szemben magát, az adatok országos megosztása a minisztériumok és más közintézmények között**. A szürkegazdasági információs egységet (GEIU) Finnországban ennek a problémának az orvoslására állították fel. Az egység központi helyet foglal el a szürkegazdaságról és ellenőrzéséről szóló információk létrehozásában és megosztásában.
- Hatékony adatbányászati rendszerek alkalmazásához **az első fontos lépés a jogi akadályok eltávolítása, amely az ügynökségek közötti információcserét akadályozza**. Finnországban a GEIU az a központi egység, amely valamennyi adatot őriz, így már korán foglalkozni kezdett az ügynökségek közötti adatmegosztás kihívásaival. A megfelelő jogosultsággal rendelkező hatóságok a GEIU ügyfelévé válhatnak és hozzáférhetnek a különféle elérhető jelentésekhez. A finn parlament végig fogékony volt a jogi akadályok eltávolítására.
- A fő tanulság, hogy **jó minőségű, pontos és jól-strukturált adatokkal** kell rendelkezni. A rossz minőségű adatok több problémát okozhatnak, mint amennyit megoldanak. Emellett fontos még az is, hogy rendelkezésre álljon egy erőteljes adathivatkozási rendszer, amely az adatokat jól írja le, bemutatja az adatokat és azok forrásait. Alapvető, hogy időt és erőforrásokat kell biztosítani az adatok megtisztítására és az egyértelmű hivatkozások kialakítására.
- Néhány tagállam (Egyesült Királyság, Belgium) **a kiugrások észlelését** választotta az adatbányászathoz. Az anomáliák észlelése elsődlegesen a normális magatartás meghatározásáról szól, majd ezt követően az attól eltérő vállalatok esetleges vizsgálatáról. Mivel meg volt győződve arról, hogy a csalók gyakran kapcsolódnak egymáshoz (például

ugyanazon a könyvelőn, ügyvezető igazgatókon, megrendelőkön, beszállítókon stb. keresztül), Belgium a gépi tanulást és a hálózatelemzést kezdte alkalmazni az esetek rangsorolására és profilalkotására. Ez az ellenőrök számára felhasználóbarát, színekkel ellátott jelentéseket eredményezett, amelyek megjelölték a potenciális csalókat és hálózataikat. Az első eredmények azt mutatják, hogy ez segített abban, hogy az ellenőrök munkamódszerei változzanak, és munkájuk célzottabbá váljon, és több helyszínen párhuzamos ellenőrzéseket indíthassanak. Az Egyesült Királyság szintén dinamikus referenciaértékelést alkalmaz arra, hogy a szoros közelségben levő, hasonló vállalkozások közötti hasonló mintázatokat felismerje.

- **Az adatvédelem és az adatszolgáltatás** kulcsfontosságú szempontok, melyeket be kell építeni minden adatgyűjtési és adatbányászati rendszerbe, már a kezdetektől.
- **A befektetések megtérülését egyértelműbben kellene mérni**, hogy az ügynökségeknek segítsen megérteni azt a hatást, amit a fejlettebb adathasználat gyakorol az ellenőrzéseik kimenetelére. Az ilyen értékelések növelhetik a közigazgatási kapacitások és a munkajogi és adózási szabályok be nem tartásának megelőzését célzó és attól visszatartó adatmegosztásra/-egyeztetésre/-bányászatra fordított befektetések potenciális értékének belső és külső megismerését is.

FŐ EREDMÉNYEK

- Az adatok hatékony megosztása, egyeztetése és bányászata egy **lépésről lépésre** megvalósítandó folyamat, amely politikai akaratot igényel, és bizalmat az abban érintett különböző felek között.
- Az adatbányászat támogathatja a közigazgatási célokat a **be nem jelentett munkavégzés elleni harcban**. Jelenleg is rengeteg kezdeményezés létezik szerte Európában, amelyek a fejlesztés különböző szakaszaiban vannak, és amelyek néhol széttagoltak.
- A hangsúlyt a hatékony **nemzeti rendszerek** felállítására kell helyezni, az ennél ambiciózusabb, határokon átnyúló együttműködések előtt. Érdemes először a saját szervezetén belül körülnézni, mivel gyakran meglepő, hogy mennyi adat áll ott rendelkezésre, vagy érhető el szabadon, az interneten.
- Úgy tűnik, hogy kevés információ áll rendelkezésre az **adatbányászati kezdeményezések kritikai értékeléséről**. Fontos, hogy hasznos teljesítménymutatókat határozzunk meg az eszközök teljesítményének és eredményességének mérésére, és hogy megbizonyosodjunk a befektetés megtérüléséről.
- A **technológiai befektetések** jelentős skálán mozognak, az ingyenes, nyílt forráskódú szoftverek használatától a személyre szabott programokig és rendszerekig. A munkaügyi felügyelet és az adóhatóságok számára elérhető erőforrások tekintetében jelentős eltérés volt tapasztalható.
- Szükség van **szakértő munkaerőre**, mivel ez a munkaterület egyre inkább technikai jellegű.
- A visszajelzésekből egyértelmű volt, hogy **az adatbányászat nem helyettesíti az ellenőrök iránti igényt**, de segíthet az erőforrásokat jobban célra irányítani és ez növelheti a hatékonyságot. Az ellenőrök bevonása az adatgyűjtési és az adatbányászati folyamat minden szakaszába fontos a bizalmuk elnyeréséhez.
- A felhasznált technológia egy része **felhasználóbarát**, és az adatokat **vizuálisan** jeleníti meg, megkönnyítve az ellenőröknek a hozzáférést és a használatot. Azonban az adatok még mindig nem elég nyitottak minden potenciális felhasználó számára. Az adatbányászat eredményeinek megosztása még fejleszthető.
- A felhasznált **adatok minősége** kulcsfontosságú, és ahogy egyre több adat válik elérhetővé, a fő kérdés az, hogy miként tegyünk szert pontos adatokra. Vagy a kezdeményezéseknek kell jó adatokkal indítaniuk, vagy erőforrásokat kell biztosítani arra, hogy a felhasznált adatok tiszták, pontosak és megbízhatók legyenek.
- **Az ügynökségek által megosztott adatok átjárhatósága is alapvető**. Egy másik fontos lépés, hogy az ügynökségek közötti terminológiát nemzeti szinten egyértelműsítsék. A belgiumi Crossroads Bank eredetileg 120 definícióval bírt a „bérekre”, amely 12-re csökkent végül.
- A nemzeti szintű **adatmegosztás összetettsége** fokozódik, amikor azt határokon átnyúló kontextusba helyezzük. A sikerhez nagyfokú politikai akarat szükséges, és bizalom az országok között, valamint egyértelmű elképzelés a megosztani szükséges adatokról.
- **A kölcsönös tanulás hasznára van azoknak a platform tagoknak, akik még egy korai kezdő pontban vannak, és a folyamatban már előbbre tartó országok is tanulhatnak egymástól**. Még azon országok számára is van tennivaló, akik központi adattárházzal rendelkeznek. A BNJM Platform rendelkezik azzal a potenciállal, hogy összehozza a tagállamokat, elősegítse a cserét az adatmegosztásban és az adatbányászatban előbbre tartó országok, valamint az olyan országok között, akik az adatbányászati eszközeiket és adatmegosztási folyamataikat még javíthatják, hogy a be nem jelentett munkavégzés elleni hatékony küzdelmet megvalósítsák és fejlesszék.

További információ: Az adatmegosztási és adatbányászati rendszerek kitalálásában, tervezésében, megvalósításában, nyomon követésében és fejlesztésében konkrét útmutatást nyújtó tanulmány és egy gyakorló szakemberek számára szóló „eszközkészlet” (toolkit) az év végén készül el.

A konferencia egy tanulási folyamat része, amelyet az egyik résztvevő országba tett utólagos látogatás követ majd.

A konferencia bemeneti dokumentumai és prezentációi feltöltésre kerülnek a Platform együttműködési munkaterületére.